

Актуальні проблеми державного будівництва
та місцевого самоврядування,
адміністративне та фінансове право,
адміністративний процес, інформаційне право.

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ (СТРАХУВАННЯ) ВКЛАДІВ

О.А.Швагер, асистент кафедри
цивільно - правових дисциплін та банківського права,
Навчально – науковий інститут права
Сумського державного університету

Функціонування системи гарантування вкладів має позитивний вплив на стійкість кредитної системи держави, проте досі існують деякі не вирішені питання, які впливають на формування адекватної оцінки населенням саме до системи гарантування вкладів та банківської системи зокрема.

Потрібно перш за все визначити причини створення систем гарантування (страхування) вкладів в різних країнах.

Зокрема, спеціалістами Міжнародного Валютного Фонду визначено основні очікування керівництва держав від запровадження таких систем: 1) забезпечення захисту володільців невеликих депозитів за допомогою механізму швидкої виплати застрахованої частини депозитів; 2) укріплення довіри суспільства до банківської системи шляхом запровадження чіткого порядку реструктуризації неплатоспроможних банків, який жорстко регламентує швидкий розгляд справ з окремими неплатоспроможними банками та тим самим перешкоджає переростанню кризи в системну проблему; 3) накопичення заощаджень та заохочення економічного росту; 4) забезпечення здорової конкуренції в банківській системі між невеликими або створеними банками та вже існуючими/великими; 5) встановлення меж для ризиків уряду понести

збитки при банкрутстві окремого банку або групи банків при нормальному розвитку економіки; б) залучення інших банків в обов'язковому порядку до реструктуризації тих банків, що визнані неплатоспроможними. [1]

Аналізуючи законодавство різних країн, яке регламентує функціонування систем гарантування (страхування) вкладів, можна зробити висновок про універсальність зазначених вище очікувань (причин) формування систем гарантування вкладів та створення спеціальних суб'єктів, що будуть здійснювати безпосередню діяльність в частині забезпечення реалізації функцій системи.

Проте постійний розвиток банківської системи, зростання кількості банків, зміна економічних умов вносять свої корективи в діяльність системи гарантування(страхування) вкладів, що формує відповідні зміни в законодавстві кожної окремої країни та забезпечує кожній з них свої особливості відповідно.

Наприклад, 2010 року в Сполучених Штатах Америки у зв'язку реформуванням системи захисту прав споживачів було прийнято ряд законів, які змінили коло повноважень та функцій Федеральної корпорації по страхуванню депозитів. [2]

Правовий статус Фонду гарантування вкладів фізичних осіб в Україні (далі - Фонд) також було змінено з введенням нового закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних» у 2012 році, яким було значно розширено коло повноважень Фонду та введено нову функцію – виведення неплатоспроможних банків з ринку. [3]

На сьогоднішній день у Конституційному Суді України знаходиться на розгляді конституційне подання щодо відповідності (конституційності) Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» положенням статті 6, частини першої статті 8, частини четвертої статті 13, статей 21,22, частин першої, четвертої, п'ятої статті 41 Конституції України, щодо визначення правового статусу Фонду в частині передання йому функцій регулятора ринків фінансових послуг. [4]

Окреслені у поданні проблеми, які існують в законодавчому регулюванні діяльності Фонду, на нашу думку, є аргументованими та потребують вирішення. Визнання неконституційними зазначених положень призведе до змін в правовому статусі Фонду.

На підставі всього вище викладеного, постає висновок про те, що системи гарантування (страхування) вкладів в різних країнах не є сталими, вони постійно змінюються під впливом різних чинників (політичних, економічних та ін.). Зі зміною основ функціонування самої системи змінюються й умови діяльності суб'єктів всередині такої системи, що впливає на визначення рівня довіри до банківської системи.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. DEPOSIT INSURANCE TECHNICAL NOTE [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/scr/2013/cr1366.pdf>
2. Dodd - Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act. Public Law No. 111 - 203, Date Approved: July 21, 2010. – 2012р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: [http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/PLAW-1111publ203/pdf/PLAW-1111publ203.pdf](http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/PLAW-111/publ203/pdf/PLAW-1111publ203.pdf)
3. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 № 4452-VI // Відомості Верховної Ради України від 14.12.2012 р., № 50, ст.. 564 – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>
4. На розгляді у Конституційному суді України [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/publish/article/286714>

Швагер, О.А. Окремі питання функціонування системи гарантування (страхування) вкладів [Текст] / О.А. Швагер // Актуальні питання вітчизняної юридичної науки (14-15 квітня 2016 р.): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Суми, 14-15 квітня 2016 р. – Суми: СНАУ, 2016. – С. 71-72.